(ז) (יח) הָרַבֵּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל לְגָנְבָן וּלְגָזְלָן: ח לְאֵין נִקְחִין אֶלָּא (יט) מִן הַמֻּמְחֶה שֶׁבְּקִי בַּחֲסֵרוֹת וְיִתֵרוֹת: ט (כ) מלקח ממי שאינו ממחה צריך בדיקה. (כא) לְבָדְקָן, לָקַח מִמְּגוּ מֵאָה קְצִיצוֹת בּוֹדֵק מֵהֶם שָׁלֹשׁ (פ) קְצִיצוֹת שְׁתַּיִם שֶׁל רֹאשׁ וְאַחַת שֶׁל יָד אוֹ שְׁתַּיִם שֶׁל יָד וְאַחַת שֶׁל רֹאשׁ, אִם מְצָאָן כְּשֵׁרִים הֶחְזֵק זֶה הָאִישׁ וַהֲרֵי כֻּלָּם כְּשֵׁרִים (כב) וְאֵין הַשְּׁאָר צָרִיךְ בְּדִיקָה. וְאִם לְקָחָן צְבָתִים צְבָתִים, חֶזְקָתָם מֵאֲנָשִׁים הָרַבֵּה הֵם לְקוּחִים, לְפִיכָךְ בּוֹדֵק מִכָּל צֶבֶת שְׁתַּיִם שֶׁל רֹאשׁ וְאַחַת שֶׁל יָד אוֹ שְׁתַּיִם שֶׁל יָד וְאַחַת שֶׁל רֹאשׁ. נהמוכר תְּפִלִּין וְאָמַר שֶׁהָיוּ שֶׁל אָדָם (כג) גָּדוֹל (כד) נָאֶמָן (כה) וְאֵינָם צְרִיכִים (ט) בְּדִיקָה: י תְּפִלִּין שֶׁהֶחֱזִקוּ בְּכְשֵׁרוּת אֵינָם צְרִיכִים בְּדִיקָה (י) (כו) לְעוֹלָם, עוְאִם אֵינוֹ מְנִיחָן אֶלָּא (כז) לִפְרָקִים צְרִיכִים (יא) בְּדִיקָה פַּעֲמַיִם בְּשָׁבוּעַ. הַגָּה: וְאִם אֵין לוֹ מִי שֶׁיּוֹכַל לִבְדֹּק וְלַחֲזֹר וּלְתָפְרָן (כח) יְנִיחַם כָּךְ בְּלֹא בְּדִיקָה (בית יוסף (ד"ה ומ"ש כשם) בשם ארחות חיים (סר כט)):

ל מִנְחוֹת מ"ב (ע"ב) כְּפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה תפילין) וְהָרֹא"שׁ (הל' תפילין סר לא). מ עֲרוּבִין צ"ז (ע"א) וְרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ב' שָׁם (ה"י). נ תְּשׁוּבַת הָרֹא"שׁ (כלל ג סר ה). ס יְרוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק בְּתֶרַע דְּעֵירוּבִין (ה"א) וְרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ב' (ה"א). ע טור וְסֵפֶר אָרְחוֹת חַיִּים (סר כט).

מ דִּין אֵיךְ לִנְהֹג בִּקְדֻשַּׁת הַתְּפִלִּין. וּבוֹ ח' סְעִיפִים:

א בְּרָכוֹת כ"ד (ע"א). **א** (א) אאָסוּר לְתָלוֹת (פ) תְּפִלִּין (ב) בֵּין בַּבָּתִּים בֵּין בְּרְצוּעוֹת, אֲבָל מֻתָּר לְתָלוֹתָן (ג) [ב] (ג) בְּכִיסָן:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ב] בְּכִיסָן. עֵין בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) בְּשֵׁם מֹהַרַ"י מִבְּרוּנָא (סר קכו) דְּאִם נָפְלוּ לוֹ תְּפִלִּין בְּכִיס שֶׁלָּהֶם יֵשׁ לִסְמֹךְ לְקוּלָּא. עֵין שָׁם. וְכָתַב בְּחִבּוּרֵי חַיִּים שֶׁאֵל (ח"א סי' יב) (וְהוּא בְּשֵׁם הַמַּהֲרַ"י בְּרִבִי יוֹסֵף וּמַחֲזִיק בְּרָכָה) שֶׁיֵּשׁ שָׁרְצוּ לְהִתְעַנּוֹת מִפְּנֵי שֶׁרָאוּ נְפִילַת תְּפִלִּין, בְּמָקוֹם דְּצָרִיךְ שְׁרָפָה אֵין צָרִיךְ לִקַּח מֵהֶם. מְבֹאָר בְּשֵׁ"ס (ס"ק יא). דְּאָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיִּתֵּנֶם בְּזוֹל יוֹתֵר מִדְּאִי דְּילְמָא יִרְגֵּז הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְיִנְהֹג מִנְהָג בְּזִיּוֹן וְכַמָּאֲשֶׁה דְּטָיְצֵי: ט (ג) קְצִיצוֹת. וְלֹא חִישִׁינַן שֶׁמָּא יִבְּדֹק דְּהַכֹּל בְּקִיאִין בָּזֶה. תּוֹסְפוֹת (מנחות מב. ד"ה תפילין), וְצֵין מַה שֶּׁכָּתַב הַיָּד אַהֲרֹן (הנה"ט): (ט) בְּדִיקָה. דְּעַד אֶחָד נֶאֱמָן בְּאִסּוּרִין, וְעַל כָּל פָּנִים בְּצֵי שֶׁיִּהְא מֻחְזָק בְּכְשֵׁרוּת עֵין יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קי"ט (ס"א): י לְעוֹלָם. מִיהוּ נִכּוֹן לְבָדְקָה דְּמֻתְקָלְקָלִין מִזְּעָה. בְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י), מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יז): (יא) בְּדִיקָה. דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא נִתְעַפְּשוּ, וְהוּא הַדִּין אִם נָפְלוּ לְמַיִם אֵינָן צְרִיכִין בְּדִיקָה. הַמּוֹצֵא תְּפִלִּין מֻשְׁלָכִים בְּגִנָּיזָה בְּלֹא רְצוּעוֹת וּפְתוּחִים יֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פְּסוּל נִסְתָּר, אֲבָל אִם מְצָאָם דֶּרֶךְ הִנּוּחַ בְּכִיסָן לֵיכָא לְמֵיחַשׁ. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן קס"ו עֵין שָׁם:

א (פ) **תְּפִלִּין.** אֲבָל בְּאַקְרֵאי בְּעָלְמָא שֶׁאוֹחֵז הַתְּפִלִּין בְּיָדוֹ וְהָרְצוּעוֹת תְּלוּיוֹת לַיִת לָן בָּהּ, אֲבָל אִם הַתְּפִלִּין תְּלוּיוֹת אָסוּר. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א). וְטַ"ז (סק"א) כָּתַב דְּאֵין בְּכְלָל זֶה מַה שֶּׁהַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ תְּלוּיִם בָּאֲוִיר וּמְחֻזָּקִים בֵּיד בִּרְצוּעָה וּמְשִׁימָם עַל הָרֹאשׁ, כִּי זֶהוּ צֹרֶךְ הַנָּחָתָם וְאֵין בָּזֶה בִּזָּיוֹן, עֵין שָׁם: (ב) **בְּכִיסָן.** אֲבָל סֵפֶר תּוֹרָה אָסוּר לְתָלוֹת אֲפִלּוּ בְּכִיס.

בֵּאוּר הַלָּכָה

מַחֲמַת חֲשָׁשׁ שֶׁכָּתְבוּ פְּסוּל אוֹ חֶסְרוֹן חַק תּוֹכוֹת. וְאוּלַם לְרַעַת הָרַמְבַּ"ם (פ"א ה"י"ג) דְּפֶסֶק דִּקְדוּרִין בְּסֵפֶר שְׁנִקַּח מִיַּד עוֹבֵד גִּלּוּלִים אֵין רְאִיָּה דְּצָרִיךְ לִקַּח כְּדֵי לִבְנוֹ, עֵין שָׁם בְּגְמָרָא (ניטין שם). **וְלִענְיַן כְּדֵי דְּמֵיהֶן לְכָאוֹרָה דְּצָרִיךְ לַחֲשֹׁב כְּמוֹ אִם הָיוּ הַתְּפִלִּין כְּשֵׁרִין,** דַּהֲלֹא אִם כָּתְבוּ עוֹבֵד גִּלּוּלִים גַּם כֵּן אֵין כְּדֵי דְּמֵיהֶם שָׁוֶה כְּלוּם, **וְעַל כָּרְחֵךְ מַה דְּאִיתָא בַּשַּׁ"ס** (שם) **כְּדֵי דְּמֵיהֶם לְגַבֵּי הֵיכִנוֹ כְּמוֹ אִם הָיָה סֵפֶר תּוֹרָה כָּשֵׁר** וּמְחֻסַּר זֶה לֹא יִתְרַפֵּא הָעוֹבֵד גִּלּוּלִים דְּהוּא אֵין יוֹדֵעַ שֶׁהַסֵּפֶר תּוֹרָה זוֹ אֵין שָׁוֶה אֲפִלּוּ כְּלוּם [וְכָמוֹ שֶׁפָּסַק הַשַּׁ"ך בְּיוֹרֶה דֵּעָה רפ"א (סק"ה) דַּאֲפִלּוּ בְּיָחִיד אֵין קוֹרִין בָּהּ]. **אִם כֵּן פְּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין נַמִּי בְּעִנְיָנֵינוּ. וְצָרִיךְ עִיּוּן קָצָת:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דִּטְעוּנִין שְׁרֵפָה אֵין צָרִיךְ לִקַּח מֵהֶם: (יח) **הַרְבֵּה.** וְאַף עַל פִּי כֵן (כמ) לֹא יִסְלַק עַצְמוֹ הַיִּשְׂרְאֵל תַּכְלִית מִמְּגוּ אַף שֶׁאוֹמֵר הַרְבֵּה, וּמְחַיֵּב לַעֲסֹק אִתּוֹ פֵּן יִשְׁוֶה עַמּוֹ, אַף כְּשֶׁהָעוֹבֵד גִּלּוּלִים עוֹמֵד עַל דְּבָרָיו מַנִּיחַ בְּיָדוֹ. וּמְבֹאָר בַּשַּׁ"ס (ניטין מה:) דְּאָסוּר לוֹמַר לְעוֹבֵד גִּלּוּלִים שֶׁיִּתְּנֵם בְּזוֹל יוֹתֵר מִדַּאי, דִּילְמָא יִרְגֵּז הָעוֹבֵד גִּלּוּלִים וְיִנְהֹג בָּהֶם מִנְהָג בִּזָּיוֹן: ח (יט) **מִן הַמֻּמְחֶה.** אֲבָל לֹא מִמִּי שֶׁאֵינוֹ מֻמְחֶה אַף עַל פִּי שֶׁהַלּוֹקֵחַ רוֹצֶה לִבְדֹּקָן, לְפִי שֶׁיֵּשׁ לָחוּשׁ שֶׁמָּא יִתְעַצֵּל בִּבְדִיקָתָן מִפְּנֵי (כמ) שֶׁטָּרַח הוּא לוֹ לְהָסִיר הַתְּפִירָה וְלַחֲזֹר וּלְתָפְרָן. וּפְשׁוּט דְּמִי שֶׁהוּא סוֹפֵר קָבוּעַ לָרַבִּים הוּא בִּכְלָל מֻמְחֶה. (כג) וּמְזוּזָה וְהוּא הַדִּין פָּרָשִׁיוֹת שֶׁל תְּפִלִּין נְקֻחוֹת אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא מִן הַמֻּמְחֶה, וּבְתַנַּאי שֶׁיִּבְדְּקֶנָּה אַחַר כָּךְ: ט (כ) **לָקַח.** בְּדִיעֲבַד, (כמ) אוֹ שֶׁאֵין שָׁם מֻמְחֶה בָּעִיר: (כא) **לְבָדְקָן.** (כמ) בַּחֲסֵרוֹת וְיִתֵרוֹת, אלוְהוּא הַדִּין בִּתְמוּנַת הָאוֹתִיּוֹת אִם הֵם כַּהֲלָכָה וְכַנַּ"ל בְּסִימָן ל"ו סָעִיף א', וְאֵין לָחוּשׁ שֶׁמָּא עִבְּדָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן דְּהַכֹּל בְּקִיאִין בָּזֶה: (כב) **וְאֵין הַשְּׁאָר.** וְהוּא שֶׁאוֹמֵר שֶׁכְּתָבָן בְּעַצְמוֹ אוֹ שֶׁאוֹמֵר שֶׁלְּקָחָן מֵאָדָם אֶחָד, וְתָלִינַן שֶׁאוֹתוֹ הָאָדָם כָּתָבָן הַכֹּל בְּעַצְמוֹ כֵּיוָן שֶׁהֵם בְּצֶבֶת אֶחָד וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִישָׁה (סק"ד): (כג) **גָּדוֹל.** נִרְאֶה דְּהוּא הַדִּין אִם אָמַר שֶׁלְּקָחָן מֵאָדָם גָּדוֹל: (כד) **נֶאֱמָן.** דְּעַד אֶחָד נֶאֱמָן בְּאִסּוּרִין. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יג) דְּעַל כָּל פָּנִים בָּעִינַן שֶׁמַּכִּירִין אוֹתוֹ שֶׁהוּא מֻחְזָק בְּכְשֵׁרוּת, עֵין יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קי"ט סָעִיף (ב') [א'] בַּהַגָּ"ה, וּלְפִי הַמְבֹאָר שָׁם מוּכָח דְּאִם רְאִינוּהוּ שֶׁלְּבָשָׁן בְּעַצְמוֹ נֶאֱמָן בְּכָל גַּוְנֵי דְּלַעֲבַר בְּעַצְמוֹ בְּוַדַּאי אֵינוֹ חָשׁוּד, וְעֵין שָׁם בְּשַׁ"ךְ סָעִיף קָטָן א': (כה) **וְאֵינָם צְרִיכִים בְּדִיקָה.** שֶׁחֻזְקָה עַל חֵבֶר שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיא מִתַּחַת יָדוֹ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְתֻקָּן: י (כו) **לְעוֹלָם.** שֶׁכָּל זְמַן שֶׁחִפּוּיָן שָׁלֵם (מו) הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקָתָן מִן הַדִּין וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא נִמְחֲקָה אוֹת מִתּוֹכָן אוֹ נִקְּבָה, וּמִכָּל מָקוֹם (מז) נָכוֹן לְבָדְקָן מִפְּנֵי שֶׁמִּתְקַלְקְלִין מִפְּנֵי הַזֵּעָה. וְאִם (מח) נִקְרַע חִפּוּי הַבָּתִּים אוֹ שֶׁנִּשְׁרוּ בְּמַיִם צְרִיכִין בְּדִיקָה תֵּכֶף שֶׁמָּא נִמְחַק הַכְּתָב אוֹ נִתְקַלְקֵל. וְכָל שֶׁצָּרִיךְ בְּדִיקָה מִן הַדִּין וְאֵין לוֹ מִי שֶׁיִּבְדֹּק וְיִתְפֹּר אוֹתָם (מט) מְנִיחָם בְּלֹא בְּרָכָה, דְּלֹא שַׁיָּךְ אוּקְמֵיהּ אֲחֲזָקָה כְּהַאי גַּוְנָא. וְכָתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל יד ס"כ) דְּהוּא הַדִּין אִם מֻנָּחִים בְּמָקוֹם לַח, וְהַכֹּל לְפִי הָעִנְיָן: (כז) **לִפְרָקִים.** דְּחִישִׁינַן (נ) שֶׁמָּא נִתְעַפְּשׁוּ, לָכֵן יִבְדְּקֵם שְׁנֵי פְּעָמִים בְּשָׁמְטָּה: (כח) **יְנִיחֵם כָּךְ.** וּלְעִנְיַן בְּרָכָה מַשְׁמַע מֵחַיֵּי אָדָם, (שם) דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ, וְהַשְׁתָּא נִרְאֶה מִשּׁוּם דְּלֹא רָאִינוּ עֲלֵיהֶן רַעוּתָא בְּרוּרָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנִשְׁרוּ בְּמַיִם אוֹ שֶׁנִּתְקַלְקֵל הָעוֹר וְכַנַּ"ל, וּלְמַעֲשֶׂה צָרִיךְ עִיּוּן. הַמּוֹצֵא תְּפִלִּין (נא) מֻשְׁלָכִין בְּלֹא רְצוּעוֹת וּפְתוּחִים יֵשׁ לָחוּשׁ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פְּסוּל נִסְתָּר, אֲבָל אִם מְצָאָן דֶּרֶךְ הִנּוּחַ בְּכִיסָן לֵיכָא לְמֵיחַשׁ.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א) **אָסוּר לְתָלוֹת.** עַל הַיָּתֵד מִפְּנֵי שֶׁהוּא דֶּרֶךְ בִּזָּיוֹן: (ב) **בֵּין בַּבָּתִּים.** שֶׁהַבָּתִּים תְּלוּיוֹת לְמַטָּה, וּבֵין שֶׁהַרְצוּעוֹת תְּלוּיוֹת לְמַטָּה. וּמִכָּל מָקוֹם (פ) בְּאַקְרַאי בְּעָלְמָא שֶׁאוֹחֵז הַתְּפִלִּין בְּיָדוֹ וְהָרְצוּעוֹת תְּלוּיוֹת לְמַטָּה אֵין לְהַקְפִּיד, אֲבָל אִם הַתְּפִלִּין תְּלוּיִין אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי, וְאֵין בְּכְלָל זֶה מַה (ג) שֶׁהַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ תְּלוּיִין בָּאֲוִיר וּמַחֲזִיקָן בַּיָּד בִּרְצוּעוֹת וּמְשִׁימָם עַל הָרֹאשׁ כִּי זֶהוּ צֹרֶךְ הַנָּחָתָן. וְיֵשׁ מְנִיחִין הַשֵּׁל רֹאשׁ עַל הַדֶּרֶךְ וְכַדּוֹמֶה בְּשָׁעָה שֶׁלּוֹבְשִׁין: (ג) **בְּכִיסָן.** (ח"א) שֶׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁאֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ מֻחְבָּר בִּיתֵדוֹת לִכְתַל אָסוּר כָּל שֶׁאֵין תַּחְתָּיו עוֹמֵד דָּבָר מָה. (ד) וּסְפָרִים כְּגוֹן סִפְרֵי תַּלְמוּד וְכַדּוֹמֶה דּוֹמֶה לִתְפִלִּין, וּמִכָּל מָקוֹם סְפָרִים אוֹ סִדּוּרֵי תְּפִלּוֹת (ה) הַקְּבוּעִים בְּלוּחוֹת שֶׁבָּהֶם שִׁלְשֶׁלֶת שֶׁל כֶּסֶף אָסוּר לִתְלוֹתָן בָּהֶם, שֶׁהַלּוּחוֹת אֵין דּוֹמוֹת לְכִיס לְפִי שֶׁהֵן מְחֻבָּרוֹת לְסִדּוּר וַהֲרֵי הֵן כְּסִדּוּר עַצְמוֹ.

(סה) ט"ז יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"א (סק"ב): ח (סכ) תּוֹסְפוֹת (מנחות מב. ד"ה תפילין, כמ"ש בשיטה מקובצת שם אות כג) וְהָרֹא"שׁ (הל' תפילין סר לא): (סג) בְּרֵיתָא שָׁם (מב.): (סד) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יא): (סה) תּוֹסְפוֹת (שם) וְהָרֹא"שׁ (שם): י (סו) הָרַמְבַּ"ם (פ"ב ה"י"א) וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ותפילין): (סז) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יד): (סח) בַּ"ח (ס"ד): (סט) פְּרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"י): (ע) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טו): (עא) בְּאֵר הֵיטֵב (שו"ת א) בְּשֵׁם הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח"ב סי' קסו):

א (ב) תּוֹסְפוֹת (שם) וְהָרֹא"שׁ (שם): (ג) טַ"ז (סק"א) וּפְרִי מְגַדִּים (שם): (ד) (ס) מִפְּנֵי אַבְרָהָם (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סעיפים ח-ט) לא הזכיר ענין הבקיאות בתמונת האותיות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ב * [ב]בַּיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (ג) [ג] (ד) תְּפִלִּין * אָסוּר לְשַׁמֵּשׁ בּוֹ (ה) מִטָּתוֹ (ו) עַד שֶׁיּוֹצִיאֵם אוֹ שֶׁיַּנִּיחֵם (ז) בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי, וְהוּא (ח) שֶׁאֵין הַשֵּׁנִי מְיֻחָד (ט) לָהֶם, שֶׁאִם הוּא מְיֻחָד אֲפִלּוּ מֵאָה חֲשׁוּבִים כְּאֶחָד. הַגָּהּ: וְאִם שְׁנֵיהֶם אֵינָם מְיֻחָדִים לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד לָהֶם וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד לָהֶם מַהֵר (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר"מ סָעִיף ו') (בית יוסף (ד"ה פ"מ)): **ג** * [ג]אֲפִלּוּ לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד לָהֶם וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד לָהֶם מַהֵר (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר"מ סָעִיף ו') (בית יוסף (ד"ה פ"מ)): [ה]וְכֵן אָסוּר לְהַנִּיחָם תַּחַת מַרְגְּלוֹתָיו, [ו]וְכֵן אָסוּר לְהַנִּיחָם תַּחַת מְרַאֲשׁוֹתָיו (ט) כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ [ה]אֲפִלּוּ

ב שם כ"ה (ע"ב).
ג שם (כג:).
ד שם. ה רַבֵּנוּ יוֹנָה שם (ברכות סו. ד"ה ולהניחן).

בַּאר הֵיטֵב

חִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (ברכות כד. ד"ה מהו). הַשְּׁדּוּרִים שֶׁקְּבוּעִים בָּהֶם שִׁלְשֶׁלֶת שֶׁל כֶּסֶף אָסוּר לְהִטּוֹת בָּהֶם. מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וּמֻתָּר לִכְתֹּב פְּסוּקִים בְּנִיר וְלִתְלוֹתָן בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם מָהֲרַ"ט (ח"ב אה"ח סי' ג). וְנוֹהֲגִים לְהִתְעַנּוֹת מִי שֶׁנּוֹפְלִים לוֹ תְּפִלִּין, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנָּפַל סֵפֶר תּוֹרָה, וּבְתַשְׁוּבוֹת מִשְׁכְּפֵי שְׁמוּאֵל סִימָן י"ב תִּמְצָא סָמָךְ לַמִּנְהָג. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן מ"ד סָעִיף קָטָן ה' נִרְאֶה לִי דְּמִירֵי בְּלֹא נָתְּנוּ לָהֶן, אֲבָל בְּסֵפֶר תּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּנָתְּנוּ לָהֶן עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם) שֶׁמּוֹת בְּאֶרֶץ בְּקֶנְטְרֵס כִּפּוֹת תְּמָרִים דַּף י"ג (סוכה מא: ד"ה ואמר): **ב** (ג) [ד]תְּפִלִּין. וְאִם פָּרַשׁ טַלִּית עַל הַכִּיס שֶׁל תְּפִלִּין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין כְּרוּךְ מִלְמַטָּה שְׁרֵי שֶׁהַטַּלִּית לֹא מִקְרֵי כְּלִין. מִיהוּ אוֹתָן הַמַּנִּיחִין כִּיס הַתְּפִלִּין וְהַטַּלִּית לְתוֹךְ כִּיס גָּדוֹל גַּם הַכִּיס גָּדוֹל מִקְרֵי כְּלִין וְצָרִיךְ עוֹד כְּלִי עַל גַּבֵּיהּ, וּמִיהוּ אִם כִּיס הַתְּפִלִּין מֻחְבָּר לְמַעְלָה עַל כִּיס הַטַּלִּית, הַצַּד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַכִּיס גָּדוֹל לֹא מִקְרֵי כְּלִין. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). וּתְשׁוּבַת מַהֲרִ"ט סִימָן קל"א כָּתַב הַכִּיס שֶׁאֲנוּ מְנִיחִין טַלִּית וְתְּפִלִּין מִקְרֵי כְּלִי שְׁאֵין כְּלִין וּמֻתָּר לְשַׁמֵּשׁ מִטָּתוֹ, וְהַיְינוּ דְּוַקָא כְּשֶׁלֹּא הַכִּין הַכִּיס אֶלָּא לְטַלִּית וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחַ תְּפִלִּין אֲז מֻתָּר, אֲבָל אִם מִתְּחִלָּה הֵכִין הַכִּיס לִתְפִלִּין אָסוּר דְּמִקְרֵי כְּלִין. עַיֵּן שָׁם. אִם בָּרַךְ הַכִּיס בְּמִטְפַּחַת בְּשָׁעַת הַדְּחָק מִקְרֵי גַּם הַמִּטְפַּחַת כְּלִי אֶחָד. מַהֲרִ"ט"ץ שָׁם. אִם הַמְּזוּזָה בִּקְנִים בְּחֻדָּר צָרִיךְ גַּם כֵּן כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי, וְאִם יֵשׁ זְכוּכִית עַל הַשֵּׁם דֵּי בִּפְרִיסַת סִדּוּר עָלֶיהָ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְטַ"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"ו (סק"ה) כָּתַב דִּכְסוּי זְכוּכִית לֹא מְהַנֵּי, עַיֵּן שָׁם, מַשְׁמַע דְּמִירֵי אֲפִלּוּ פָּרַשׂ סִדּוּר עַל גַּבֵּיהּ דְּאָסוּר, וּמָגֵן אַבְרָהָם חוֹלֵק עָלָיו: (ז) **לָהֶם.** וְרָצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהַכְלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לֹא בְּצִינְעָ שֶׁיִּהְיֶה שְׁנֵיהֶם כֵּלִים שֶׁאֵינָם מְיֻחָדִים לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד, וְהָרַב רַמ"א לֹא כָּא רַק לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר בַּיִת יוֹסֵף, דְּלֹא תֵּיקָא דְּאִם תַּרְוַיְיהוּ אֵינָם מְיֻחָדִים לָהֶם אוֹ שֶׁהַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד יְהֵא אָסוּר הוֹאִיל וְנָקַט הַמְחַבֵּר בִּלְשׁוֹנָא וְהוּא שֶׁאֵין הַשֵּׁנִי מְיֻחָד לָהֶם,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְדַחוּ דִּבְרֵיהֶם דְּנָפַל מִיָּדוֹ שֶׁאנִי, עַיֵּן שָׁם, שֶׁהֵבִיאוֹ בְּקִצּוּר בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ג): **ב** (ג) [ד]תְּפִלִּין. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְשֻׁלְחַן צָבוּר (דינ' חליצה והפילין ס"ח) כָּתַב דְּמַה שֶּׁמַּפְּנִיחִים הַטַּלִּית עַל גַּבֵּי תְּפִלִּין אֵינוֹ יוֹדֵעַ עַל מַה סָּמְכוּ הָעוֹלָם לְהַתִּיר, דִּלְכַלִּי עָלְמָא קָדְשַׁת תְּפִלִּין חֲמִירָה מִצִּיצִית וְרֹאשׁ שֶׁיֵּשׁ הַטַּלִּית בְּכִיס אֶחָד וּתְפִלִּין בְּכִיס אַחֵר, דִּלְהַנִּיחַ הַתְּפִלִּין עַל הַטַּלִּית אֵינוֹ נָכוֹן שֹׁא יִצְטָרֵךְ לַעֲבֹר עַל הַמִּצְוֹות כו' עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּאִם אֵין לוֹ כִּיס לְתְפִלִּין וּמַנִּיחַ הַטַּלִּית עֲלֵיהֶם לִשְׁמִירָה שֹׁא יִתְלַכְלְכוּ וּכְהַאי גַּוְנָא הֲרֵי הַטַּלִּית נַעֲשָׂה כְּאִלּוּ הוּא כְּלִין וְקָרִי. וּבְשו"ת מַשְׁכִּ"ז חֵלֶק ג' סִימָן כ"ו כִּיס שֶׁל תְּפִלִּין יֵשׁ לַעֲשׂוֹתוֹ צַר קְצָת כְּדֵי שֶׁיִּתְפּוֹשׂ תְּחִלָּה בְּשֹׁל יָד וְלֹא יִצְטָרֵךְ לַעֲבֹר עַל הַמִּצְוֹות, וּמַה שֶּׁאִקְּרוּ כִּיס שֶׁל תְּפִלִּין טָפֵשׁ הֱיוֹת לְעִנְיַן הַנָּחָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע, דְּבִכְלִי שֶׁהוּא כְּלִין אִם אֵין בּוֹ טֹפַח יֵשׁ וְלִזּוֹל, אֲבָל אֵין צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ חָלָל טֹפַח אַחַר שֶׁהַכְּנִיס הַתְּפִלִּין שֶׁיִּהְיֶה חוֹצֵץ אוֹ מִגַּו בְּגֵי עֲרָיָה אוֹ אֲפִילּוּ שֶׁכְּבָיִת, אַף עַל גַּב דִּכְכוּסֵי כָּל דְּהוּ מְהַנֵּי לְעִנְיַן יְהֵא מְחֻנָּךְ קָדוֹשׁ' (דברים כג סו) עַיֵּן שָׁם. וּלְעִנְיַן כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְעִנְיַן תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה יִתְבָּאֵר אִם יִרְצֶה ה' בְּסִימָן ר"מ (ס"ו):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א]מָתַר לִכְתֹּב (ו) פְּסוּקִים בְּנִיר וְלִתְלוֹתָן בְּפֶתַח בַּיִת הַכְּנֶסֶת. נוֹהֲגִים הָעוֹלָם (ז) לְהִתְעַנּוֹת כְּשֶׁנּוֹפֵל תְּפִלִּין מִיָּדוֹ עַל הָאָרֶץ בְּלֹא נַרְתִּיקָן, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנּוֹפֵל סֵפֶר תּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּנַרְתִּיקָן, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) שֶׁכָּתַב [ב]דַּאֲפִלּוּ תְּפִלִּין בְּנַרְתִּיקָן יִתֵּן פְּרוּטָה לְצְדָקָה: **ב** (ד) **תְּפִלִּין.** וְהוּא הַדִּין (ח) חֲמָשִׁים אוֹ סִדּוּרֵי תְּפִלּוֹת אוֹ שְׁאָר סְפָרִים בֵּין בִּכְתִיבָה אוֹ (ט) בִּדְפוּס הַכֹּל יֵשׁ בָּהֶם קְדֻשָּׁה וּבְעֵינָן כְּלִי תּוֹךְ כְּלִי, וַאֲפִלּוּ אִם הֵן כָּתֹב מִשְׁטָ"א [הַיְנוּ שֶׁאֵינָהּ כְּתִיבַת סְתָ"ם וְהוּא רַק כָּתֹב אַשּׁוּרִי]. וּכְרֵיכַת (י) הַסֵּפֶר אֵינָהּ נֶחְשֶׁבֶת לְכִסּוּי דְּהֵיא מִגּוּף הַסֵּפֶר, וּבְעֵינָן עוֹד שְׁנֵי כִּסּוּיִין. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן רע"א בְּטַ"ז שָׁם סָעִיף קָטָן ח' שֶׁכָּתַב כָּל הַמַּקֵּל בְּקְדֻשַּׁת סְפָרִים הַנִּדְפָּסִין עַתִּיד לִתֵּן אֶת הַדִּין דִּדְפוּס הֲרֵי כְּמוֹ כְּתִיבָה, אַךְ בְּתִשׁוּבַת חַוַּת יָאִיר סִימָן (קפ"ז) [קפ"ד] נוֹטֶה לְהָקֵל בָּזֶה (יא) בִּשְׁעַת הַדְּחָק כְּשֶׁאֵין לוֹ בַּמֶּה לְכַסּוֹת: (ה) **מִטָּתוֹ.** אוֹ (יב) לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו: (ו) **עַד שֶׁיּוֹצִיאֵם.** בְּחֻדָּר אַחַר, אוֹ שֶׁמַּפְסִיק בִּפְנֵיהֶם בִּמְחִיצָה גְּבוֹהַּ יו"ד טְפָחִים. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ר"מ בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט"ו: (ז) **בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי.** לְאוֹ דַּוְקָא כֵּלִים (יג) דְּהוּא הַדִּין שְׁנֵי כִּסּוּיִין. (יד) וְאִם פָּרַשׂ טַלִּית אוֹ שְׁאָר כִּסּוּי עַל הַכִּיס שֶׁל תְּפִלִּין, אַף עַל פִּי שֶׁהַכִּסּוּי אֵין מְכַסֶּה רַק לְמַעְלָה וּמִן הַצְּדָדִין וְלֹא לְמַשָּׁה אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בית). וְאוֹתָן הַמַּנִּיחִין כִּיס הַתְּפִלִּין וְהַטַּלִּית לְתוֹךְ כִּיס אֶחָד גָּדוֹל, הֲרֵי גַּם הַכִּיס הַגָּדוֹל נִקְרָא כְּלִין הַמְיֻחָד לָהֶן וְצָרִיךְ עוֹד כִּסּוּי עַל גַּבֵּהּ, (טו) אִם לֹא שֶׁמְּכַסֶּה בְּטַלִּית עַל הַתְּפִלִּין בְּתוֹךְ הַכִּיס דְּאָז שָׁרֵי דְּהַטַּלִּית אֵינוֹ כְּלִין, וְהוּא הַדִּין (טז) אִם כִּיס הַתְּפִלִּין מְחֻבָּר לְמַעְלָה עַל כִּיס הַגָּדוֹל אֵין נִקְרָא כְּלִין וּמוֹעִיל לָהֶן (יז) אִם הֶפְכָן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (שם) מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב). כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). [ג]דְּהוּא הַדִּין בְּמְזוּזָה הַקְּבוּעָה לְפָנִים בְּחֻדָּר צָרִיךְ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי, דְּהֵינוּ שֶׁיְּכַסֶּה אוֹתָהּ בִּשְׁנֵי כִּסּוּיִין וְאֶחָד מֵהֶם יִהְיֶה עַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ מְיֻחָד לָהּ וּכְדִלְקַמָּן. וְאִם עַל הַמְּזוּזָה יֵשׁ כִּסּוּי זְכוּכִית אַף שֶׁהַמְּזוּזָה נִרְאֵית מִתּוֹכָהּ אֲפִלּוּ הָכִי נֶחְשֶׁבֶת כִּסּוּי אֶחָד וְדַי בְּפְרִיסַת סִדּוּר עַל הַמְּזוּזָה דְּהָא עַתָּה לֹא מִתְחַזְיָא, וְכֵן כָּתַב הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין היאך לנהוג בקדושת תפילין ס"ב), אֲבָל לְכַלֵּי עַלְמָא לֹא מְהַנֵּי אִם יְכַסֶּנָּה עוֹד בִּזְכוּכִית מִלְמַעְלָה אַף עַל גַּב שֶׁמְּכַסֶּה בִּשְׁנֵי כִּסּוּיִין, דְּהָא הַמְּזוּזָה נִרְאֵית מִתּוֹכָן. כָּתַב בְּחָכְמַת אָדָם (כלל קכח ס"י) נִרְאֶה לִי דְּבִין בְּמְזוּזָה אוֹ שְׁאָר סְפָרִים אִם עָשָׂה מִתְּחִלָּה שְׁנֵי כֵּלִים שֶׁיְּחֻשַּׁב אֶחָד לִכְלִי בְּתוֹךְ כְּלִי כְּגוֹן שֶׁכָּרַךְ הַמְּזוּזָה בְּנִיר וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחָהּ בַּתִּיק שָׁלָהּ, מַהֲר, כֵּיוָן שֶׁבַּתְּחִלָּה כִּוֵּן לְכָךְ. וְיֶתֶר כָּל הַדִּינִים בָּזֶה נִכְאַר לְקַמָּן בְּסִימָן ר"מ (ס"ק כג-לג) בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ: (ח) **שֶׁאֵין הַשֵּׁנִי.** לְאוֹ דַּוְקָא, (יח) וְהוּא הַדִּין אִם הַפְּנִימִי אֵינוֹ מְיֻחָד וְהַחִיצוֹן מְיֻחָד אוֹ שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֵינָם מְיֻחָדִים וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּהַגָּ"ה, וְאֵינוֹ אָסוּר בִּכְלִי בְּתוֹךְ כְּלִי רַק אִם אֶחָד מֵהֶם מְיֻחָד וְהַשֵּׁנִי מְיֻחָד עִם הַמְיֻחָד אֵינוֹ מְיֻחָד, וְהַהַגָּ"ה לֹא בָּא רַק לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר דְּלֹא נִטְעֲה בִּלְישָׁנֵיהּ. וּכְלִי אֶחָד אֲפִלּוּ אֵינוֹ מְיֻחָד לֹא מְהַנֵּי וְאָסוּר: **ג** (ט) **כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ.** שֶׁהוּא גַּם כֵּן דֶּרֶךְ בְּזִיּוֹן:

בַּאוּר הֲלָכָה

ב * **בַּיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ וְכוּ' בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ז) בְּמֶה שֶׁכָּתַב וְאִם פָּרַשׂ טַלִּית וְכוּ', **וְהִשְׁמִטְתִּי מַה שֶּׁהֵבִיא הַבָּאֵר הֵיטֵב** (סק"ג) **בְּשֵׁם מַהֲרִ"שׁ"ן** (סי' קלא) **שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּכִיס שֶׁהָיָה כָּרוּךְ עָלָיו מִטְפַּחַת, שֶׁכָּל הָאַחֲרוֹנִים הַשִּׁיגוּ עָלָיו וְדַוַּאי שָׁרֵי מַהֲ דְּגִלְיָא אַסְּמַכְתָּא דְּשָׁרֵי רָבָּא** בִּבְרָכוֹת כ"ו (ע"א) **אַף שֶׁהַכִּסּוּי הָעֶלְיוֹן אֵין מְכַסֶּה מִכָּל הַצְּדָדִים וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה, אַף אִם שְׁנֵי הַכִּסּוּיִים הָיָה בָּזֶה שֶׁלֹּא הָיָה מְכַסֶּה רַק לְמַעְלָה וְלֹא לְמַשָּׁה צָרִיךְ עִיּוּן קָצָת, וְהַפּוֹסְקִים לֹא הִזְכִּירוּ חִלּוּק בָּזֶה.** וּלְעִנְיַן כִּיס הַתְּפִלִּין שֶׁמֻּנָּח בְּתוֹךְ כִּיס גָּדוֹל שֶׁל הַטַּלִּית עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם) **שֶׁכָּתְבוּ דְּהַכִּיס גָּדוֹל הוּא כְּלִין וְזֶהוּ דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (סק"ב) וְהָעִתּוּרִי הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין היאך לנהוג בקדושת התפילין ס"ב) דִּבְרֵיהֶן, **אַךְ הָאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) **הֲבִיא בְּשֵׁם הַמַּהֲרִ"שׁ"ן** (שם) **לְהָקֵל בִּשְׁעַת הַדְּחָק בָּזֶה, וְהִשְׁמַטְתִּי זֶה מִשּׁוּם דְּהָא יָכוֹל לְכַסּוֹת הַתְּפִלִּין בְּהַטַּלִּית** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּכִנּוּם. אַךְ נִפְקָא מִינַּהּ לְכַאוֹרָה מַהֲ דְּמַהֲרִ"שׁ"ן לְעִנְיַן שֶׁמַּפְתִּיר לְצוּרְ מָעוֹת בִּשְׁעַת הַדְּחָק בְּהַכִּיס שֶׁל טַלִּית, דְּאִינוּ נִקְרָא מְיֻחָד לְתְפִלִּין כֵּיוָן שֶׁהוּא לְשֵׁנֵיהֶם וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"א) בִּכְלָל י"ד (סכ"א), אֲבָל בְּאֶמֶת נִרְאֶה לִי דְּזֶה לְכוֹלֵי עָלְמָא מַהֲר וּכְמוֹ שֶׁנִּבְאַר אִם יִרְצֶה ה' לְקַמָּן בְּסִימָן מ"ב בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה תפילין וכו') עַיֵּן שָׁם:

*** אָסוּר לְשַׁמֵּשׁ מִטָּתוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ה) **דְּהוּא הַדִּין לַעֲשׂוֹת בּוֹ צָרְכָיו וְהוּא מֵהַדֶּרֶךְ הַחַיִּים, וְצָרִיךְ עִיּוּן מִנַּיִן לוֹ זֶה,** וּמִלְּקַמָּן סִימָן מ"ג סָעִיף ד' אֵין רְאָיָה לָזֶה, **וּבְוַדַּאי דְּבְעֵי כִּסּוּי** [וְעַיֵּן בְּסִימָן שט"ו סָעִיף (ב') [א']] **אֲבָל כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי מִנַּיִן:**

ג * **אֲפִלּוּ וְכוּ' כְּנֶגֶד רֹאשׁוֹ אֲפִלּוּ בִּכְלִי תּוֹךְ כְּלִי. וַאֲפִלּוּ אִם הָיוּ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי לְגַמְרֵי שְׁנֹתְנָם תַּחַת הַכַּר,** וְכָל שֶׁכֵּן אִם עַל יְדֵי צְרוֹף הַכַּר נַעֲשָׂה כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי, כֵּן מוּכָח מִן הָרַמְבַּ"ם (פ"ד הכ"ד), וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד', וְעַל כָּל פָּנִים בְּדֶרֶךְ זֶה לֹא פְּלִיגֵי הָאַחֲרוֹנִים עַל הָרַמְבַּ"ם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) הַכֹּל מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (שם ס"ק א-ב): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן מ"ד סָעִיף קָטָן ה': **ב** (ד) לְקַמָּן בְּסִימָן ר"מ (ס"ו) עַיֵּן שָׁם: (ה) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק ח): (ט) וְכֵן נוֹטֶה הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב): (י) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יח) עַיֵּן שָׁם: (יא) דְּרֶךְ הַחַיִּים (דין היאך לנהוג בקדושת תפילין ס"ב): (יב) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן מ"ד סָעִיף קָטָן ה': (יג) פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן ר"מ (ס"ו) עַיֵּן שָׁם: (יד) וְכֵן נוֹטֶה הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב): (טו) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): (טז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (יז) פְּשׁוּט: (יח) בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ב): (יט) לְבוּשֵׁי שָׁרָד: (כ) בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּרְאֵה בְּשו"ע הָרַב (סי' שלד ס"ג) מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (סי' מד ס"ב) לֹא הִזְכִּיר דִּין נִפְלוּ תְּפִלִּין בְּנַרְתִּיקָן. **ג]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ה) כָּתַב: אִם הַמְּזוּזָה קְבוּעָה בְּפָנִים בְּחֻדָּר יֵשׁ מִי שֶׁמַּצְרִיךְ כְּלִי בְּתוֹךְ כְּלִי דְּהֵיְינוּ לְכוֹסְתָהּ בְּב' כִּיסּוֹיִן וְכו'. וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁמְּזוּזָה כֵּיוָן שֶׁקְּבוּעָה כּוּלָּהּ בְּכוֹתֶל וְאֵין בָּהּ אֶלָּא נָקֵב בְּלֹבֶד דִּי שִׁיכְסֶנּוּ כִּסּוּי אֶחָד בְּלֹבֶד וְכו'. וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁמְּזוּזָה כֵּיוָן שֶׁקְּבוּעָה כּוּלָּהּ בְּכוֹתֶל וְאֵין בָּהּ אֶלָּא נָקֵב בְּלֹבֶד דִּי שִׁיכְסֶנּוּ כִּסּוּי אֶחָד בְּלֹבֶד לְכַסּוֹתָהּ בְּב' כִּסּוּיִין